

ZASTUPNIČKI DOM SABORA REPUBLIKE HRVATSKE

Na osnovi članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O ZAŠTITI TAJNOSTI PODATAKA

Proglašavam Zakon o zaštiti tajnosti podataka, koji je donio Zastupnički dom Sabora Republike Hrvatske na sjednici 13. prosinca 1996.

Broj: 01-96-2214/1 Zagreb, 19. prosinca 1996.

Predsjednik Republike Hrvatske

dr. Franjo Tuđman, v. r.

ZAKON

O ZAŠTITI TAJNOSTI PODATAKA

I. OSNOVNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom propisuju pojam, vrste i stupnjevi tajnosti te mjere i postupci za utvrđivanje, uporabu i zaštitu tajnih podataka.

Članak 2.

Tajna je podatak koji je zakonom, drugim propisom, općim aktom ili drugim aktom nadležnog tijela donesenim na temelju zakona, određen tajnim.

Podaci u smislu ovoga Zakona su dokumenti te njihov sadržaj i prilozi, predmeti, objekti, mjere ili postupci, kao i usmena priopćenja ili informacije povjerljive naravi iznijeti u radu tijela državne vlasti jedinica lokalne samouprave i uprave, ustanova i pravnih osoba koje imaju javne ovlasti (u daljnjem tekstu: javnih tijela) te drugih pravnih osoba.

Dokumenti u smislu ovoga Zakona su svi pisani sastavci (akti, tablice, grafikoni, nacrti, crteži i slično).

Predmeti u smislu ovoga Zakona su makete, modeli, uzorci, fotografije, filmovi, mikrofilmovi, te drugi zapisi koji su svjetlosno, zvučno, strojno, ručno ili na drugi način zabilježeni na određenoj podlozi.

Objekti u smislu ovoga Zakona su sve vrste građevnih objekata, nadzemnih i podzemnih gradnji kao i drugi umjetni ili prirodni objekti (zgrade, ceste, tuneli, mostovi, jame, zračne luke, pomorske i riječne luke i pristaništa, prostorije u kojima se čuvaju ratna sredstva, tvoriva, planovi, kriptološka sredstva i dokumenti, prirodni podzemni prolazi, prokopi i slično).

Mjere i postupci u smislu ovoga Zakona su sve vrste naloga, zapovjedi, naredbi, uputa, priopćenja i drugih poduzetih radnji službenih osoba.

II. VRSTE TAJNI I OZNAČAVANJE TAJNOSTI

Članak 3.

Prema vrsti tajne podaci su državna, vojna, službena, poslovna ili profesionalna tajna.

Prema stupnju tajnosti podaci mogu biti državna tajna, vrlo tajni, tajni i povjerljivi.

Članak 4.

Na dokumentima koji sadrže tajne podatke označava se na vidljivom mjestu vrsta tajne i stupanj tajnosti.

Oznake tajnosti dokumenata koji sadrže tajne podatke imaju i svi njihovi prilozi.

Elektronske baze podataka koje sadrže tajne podatke moraju biti označene određenom vrstom i stupnjem tajnosti te osigurane lozinkom od neovlaštenog pristupa.

Prije usmenog priopćavanja tajnih podataka daje se prethodno upozorenje o tajnosti koje ima istu važnost kao i pisano utvrđena vrsta tajne i stupanj tajnosti. Ako je to prema prilikama moguće, službena zabilješka o tom priopćenju sastavit će se i u pisanom obliku i priložiti pismu predmeta koji sadrži tajne podatke.

Članak 5.

Podaci za koje je nadležno javno tijelo utvrdilo da predstavljaju državnu tajnu označavaju se oznakom "Državna tajna".

Podaci za koje su nadležna javna tijela, odnosno druge pravne osobe utvrdile da predstavljaju vojnu, službenu ili poslovnu tajnu mogu imati stupanj tajnosti "Vrlo tajno", "Tajno" ili "Povjerljivo" i označavaju se odgovarajućom oznakom vrste i stupnja tajnosti.

III. DRŽAVNA TAJNA

Članak 6.

Državna tajna su podaci koji su zakonom, drugim propisom ili općim aktom nadležnog tijela donesenim na temelju zakona određeni državnom tajnom, te otkrivanjem kojih bi nastupile štetne posljedice za nacionalnu sigurnost ili nacionalni interes Republike Hrvatske.

Članak 7.

Državna tajna, u smislu ovoga Zakona, su naročito podaci koji se odnose na:

1. vojne, političke, gospodarske i druge procjene od osobite važnosti za obranu, nacionalnu sigurnost ili nacionalne interese Republike Hrvatske,
2. planove obrane, mobilizacijske planove i ratni ustroj Republike Hrvatske,
3. planove obrane trgovačkih društava i drugih pravnih osoba koje su od osobitog značenja za obranu Republike Hrvatske, planovi proizvodnje oružja, ratne tehnike i streljiva te poblizi podaci o provedbi tih planova,
4. vrste, ukupne količine i razmještaj robnih zaliha nužnih u slučaju rata te na mogućnosti ratne proizvodnje,
5. stožerne raščlambe i ocjene stanja priprema za obranu Republike Hrvatske,
6. planove priprema i uređenja državnog teritorija za potrebe obrane Republike Hrvatske,
7. objekte od osobitog značenja za nacionalnu sigurnost i obranu Republike Hrvatske,
8. znanstvene i tehničke izume od osobitog značenja za nacionalnu sigurnost i obranu Republike Hrvatske,
9. procjene, raščlambe i pojedine djelatnosti obavještajnih tijela i službi sigurnosti od osobitog značenja za nacionalnu sigurnost i obranu Republike Hrvatske,
10. ustroj sustava kriptološke zaštite, kriptološke sustave, planove, sredstva, pravila i postupke provedbe kriptozastite za potrebe javnih tijela te drugih pravnih osoba od posebnog značenja za Republiku Hrvatsku,
11. podatke o ukupnom stanju rudnih zaliha od strategijskog značenja za Republiku Hrvatsku - zalihe obojenih, rijetkih ili plemenitih metala, radioaktivnih elemenata, plina i nafte,
12. otkrića i pronalasci koji imaju veliko vojno i znanstveno te gospodarsko značenje,
13. podaci o ustroju, sastavu, brojnosti, opremljenosti i razmještaju djelatnika obavještajnih službi, oružanih snaga i redarstvenih vlasti Republike Hrvatske.

IV. VOJNA TAJNA

Članak 8.

Vojna tajna su podaci koji su zakonom, drugim propisom, općim aktom ili aktom nadležnog tijela donesenim na temelju zakona proglašeni vojnom tajnom.

Članak 9.

Vojna tajna stupnja tajnosti "Vrlo tajno", u smislu ovoga Zakona, su naročito podaci koji se odnose na:

1. planove obrane i mobilizacijske planove jedinica lokalne uprave i samouprave te jedinice lokalne samouprave,
2. na planove obrane i ratni ustroj javnih tijela i drugih pravnih osoba od posebnog značenja za obranu,
3. na ustroj službe, planove, sredstva i sustav ratnih veza,
4. na planove ustroja i djelovanja službe motrenja i obavješćivanja,
5. na vrste, ukupne količine i razmještaj robnih zaliha jedinica lokalne uprave i samouprave te jedinice lokalne samouprave,
6. na istraživanje geološkog sastava zemljišta, geomagnetizma, hidroloških karakteristika terena i parametara mora od posebnog značenja za obranu,
7. na znanstvene i tehničke izume i pronalaskе značajne za obranu,
8. na raščlambe i ocjene stanja priprema pojedinih javnih tijela, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba od posebnog značenja za obranu,
9. na izvješća s inspeksijskih nadgleda o stanju obrambenih priprema,
10. na ratne propise i druge propise značajne za obranu,
11. na planirano izmještanje, rušenje ili onesposobljavanje objekata te materijalno-tehničkih i drugih sredstava,
12. na dužnosti i radna mjesta od posebnog značenja za obranu koje treba štiti primjenom posebnih sigurnosnih mjera.

Članak 10.

Vojna tajna stupnja "Tajno", u smislu ovoga Zakona, su naročito podaci koji se odnose na:

1. kartografska izdanja od posebnog značenja za obranu,
2. zračne snimke od posebnog značenja za obranu,
3. objekte od posebnog značenja za obranu,
4. na dužnosti i radna mjesta od značenja za obranu.

Članak 11.

Vojna tajna stupnja "Povjerljivo", u smislu ovoga Zakona, su podaci koji se odnose na obranu namijenjeni za službene potrebe javnih tijela, a po svom značenju nisu tajni podaci iz članka 9. i 10. ovoga Zakona.

V. SLUŽBENA TAJNA

Članak 12.

Službena tajna su podaci koji su prikupljeni i koriste se za potrebe javnih tijela, a koji su zakonom, drugim propisom ili općim aktom nadležnog tijela donesenim na temelju zakona proglašeni službenom tajnom.

VI. OSOBE OVLAŠTENE ZA UTVRĐIVANJE DRŽAVNE, VOJNE I SLUŽBENE TAJNE TE STUPNJA TAJNOSTI

Članak 13.

Čelnici javnih tijela te ovlaštene dužnosnici Republike Hrvatske posebnim će rješenjem, u granicama svojih ovlasti, sukladno zakonu, drugom propisu ili općem aktu nadležnog tijela utvrditi vrstu i stupanj tajnosti podataka, odrediti posebne zaštitne mjere, kao i osobe koje će biti upoznate s tajnim podacima.

Osobe naznačene u stavku 1. ovoga članka mogu svoju ovlast prenijeti na svoga zamjenika ili pomoćnika. Ovlast iz ovoga stavka izdaje se u pisanom obliku.

VII. ZAŠTITA DRŽAVNE, VOJNE I SLUŽBENE TAJNE

Članak 14.

Posebnim propisima o zaštiti državne, vojne i službene tajne iz članka 13. stavka 1. ovoga Zakona određuju se zaštitne mjere, a osobito glede:

- utvrđivanja vrste tajne i stupnja tajnosti,
- načina i mjesta označavanja tajnosti,
- trajanja tajnosti,
- obveze prethodnog upozorenja o tajnosti podataka koji će se iznositi na službenim skupovima, sjednicama ili drugim oblicima skupnog rada,
- drugih mjera zaštite tajnih podataka, ovisno o djelokrugu rada odnosno mjestu nastanka, obrade ili čuvanja tajnog podatka.

Članak 15.

O nastanku, priopćavanju, dostavi i uporabi podataka koji su državna, vojna ili službena tajna vodi se poseban očevidnik.

Sadržaj i način vođenja očevidnika iz stavka 1. ovoga članka propisuje uredbom Vlada Republike Hrvatske.

Članak 16.

Ako tajni podatak nestane ili bude otkriven, čelnici javnih tijela i drugi dužnosnici Republike Hrvatske te ovlaštene osobe u drugim pravnim osobama u kojima je tajni podatak nestao ili je

neovlašteno otkriven, odmah pokreću postupak za utvrđivanje okolnosti uz koje je došlo do nestanka, odnosno otkrivanja tajnog podatka, osiguravaju očuvanje tragova te poduzimaju mjere potrebne za otklanjenje mogućih štetnih posljedica i o tome izvješćuju:

- Ured za nacionalnu sigurnost, ako se radi o podatku koji je utvrđen državnim tajnom te vojnom ili službenom tajnom stupnja tajnosti "Vrlo tajno",
- Ministarstvo obrane, ako se radi o podatku koji je utvrđen državnim tajnom ili vojnom tajnom bilo kojeg stupnja tajnosti,
- Ministarstvo unutarnjih poslova, ako se radi o podatku koji je utvrđen državnim ili službenom tajnom bilo kojeg stupnja tajnosti,
- javno tijelo, dužnosnika, odnosno pravnu osobu od koje podatak potječe.

Članak 17.

Javna tijela i pravne osobe ili članka 16. ovoga Zakona vode poseban očevidnik o nestalim ili otkrivenim tajnim podacima.

Očevidnik iz stavka 1. ovoga članka sadrži slijedeće podatke: vrstu podataka, okolnosti uz koje je podatak nestao, odnosno otkriven, poduzete mjere, koja su tijela, dužnosnici, odnosno pravne osobe izviješćeni o nestanku, odnosno otkrivanju i kratku procjenu posljedica nestanka, odnosno otkrivanja podataka.

Članak 18.

Nadzor nad provedbom zaštite tajnih podataka obavlja čelnik toga tijela ili osoba koju on za to pisano ovlasti.

VIII. POSLOVNA TAJNA

Članak 19.

Poslovnu tajnu predstavljaju podaci koji su kao poslovna tajna određeni zakonom, drugim propisom ili općim aktom trgovačkog društva, ustanove ili druge pravne osobe, a koji predstavljaju proizvodnu tajnu, rezultate istraživačkog ili konstrukcijskog rada te druge podatke zbog čijeg bi priopćavanja neovlaštenoj osobi mogle nastupiti štetne posljedice za njezine gospodarske interese.

Općim aktom se ne može odrediti da se svi podaci koji se odnose na poslovanje pravne osobe smatraju poslovnim tajnom niti se poslovnim tajnom mogu odrediti podaci čije priopćavanje nije razložno protivno interesima te pravne osobe.

Poslovnim tajnom ne mogu se odrediti podaci koji su od značenja za poslovno povezivanje pravnih osoba niti podaci koji se odnose na zaštićeno tehničko unapređenje, otkriće ili pronalazak.

Članak 20.

Pravna osoba dužna je čuvati kao tajnu i podatke:

- 1) koje je kao poslovnu tajnu saznala od drugih pravnih osoba,
- 2) koji se odnose na poslove što ih pravna osoba obavlja za potrebe oružanih snaga, redarstvenih vlasti Republike Hrvatske ili drugih javnih tijela, ako su zaštićeni odgovarajućim stupnjem tajnosti,
- 3) podatke koji sadrže ponude na natječaj ili dražbu - do objavljivanja rezultata natječaja odnosno dražbe,
- 4) podatke koji su zakonom, drugim propisom ili općim aktom doneseni na temelju zakona utvrđeni tajnim podacima od posebnog gospodarskog značenja.

Članak 21.

Podatke koji se smatraju poslovnom tajnom na temelju općeg akta mogu drugim osobama priopćavati ovlaštene osobe određene općim aktom.

Općim aktom pobliže se određuju slučajevi te način zaštite kad se podaci iz stavka 1. ovoga članka mogu priopćavati drugim osobama, ovlaštene osobe koje ih mogu priopćavati, te osobe kojima se takvi podaci mogu priopćavati.

U pravnoj osobi određuje se ovlaštena osoba ili se osniva posebno tijelo koje ima uvid u poslovne tajne, zadaću njihovoga čuvanja, te odlučivanja koje se osobe zaposlene u toj pravnoj osobi mogu ovlastiti za čuvanje poslovne tajne, odnosno kojim se osobama poslovna tajna može priopćiti.

Članak 22.

Podaci koji se smatraju poslovnom tajnom ne smiju se priopćavati niti činiti dostupnim neovlaštenim osobama, ako posebnim zakonom nije što drugo određeno.

Poslovnu tajnu dužni su čuvati svi zaposlenici koji na bilo koji način saznaju za podatak koji se smatra poslovnom tajnom.

Članak 23.

Kad je to iz razloga obavljanja poslova pravne osobe nužno, podatke iz članka 20. ovoga Zakona može drugim osobama priopćiti samo osoba ovlaštena općim aktom:

- 1) uz prethodnu pisanu suglasnost pravne osobe koja je sukladno svom općem aktu odredila da se ti podaci smatraju poslovnom tajnom,
- 2) uz prethodnu pisanu suglasnost zainteresirane pravne ili fizičke osobe ako su u pitanju podaci iz ponuda za natječaj ili dražbu.

U zahtjevu kojim se traži suglasnost iz stavka 1. ovoga članka mora se navesti:

- 1) koji su podaci u pitanju,

- 2) kojoj se osobi oni imaju priopćiti,
- 3) koja je osoba ovlaštena obaviti takvo priopćenje,
- 4) razlozi zbog kojih je priopćavanje nužno,
- 5) način na koji će se podaci priopćiti odnosno koristiti.

Članak 24.

Ne smatra se povredom čuvanja poslovne tajne priopćavanje podataka koji se smatraju poslovnom tajnom ako se to priopćavanje obavlja fizičkim osobama ili pravnim osobama kojima se takvi podaci mogu ili moraju priopćavati:

- 1) na temelju zakona i drugih propisa,
- 2) na temelju ovlasti koja proizlazi iz dužnosti koju obavljaju, položaja na kome se nalaze ili radnog mjesta na kojem su zaposleni.

Ne smatra se povredom čuvanja poslovne tajne priopćavanje podataka koji se smatraju poslovnom tajnom na sjednicama, ako je takvo priopćavanje nužno za obavljanje poslova.

Ovlaštena osoba koja na sjednici priopćava podatke koji se smatraju poslovnom tajnom, dužna je upozoriti nazočne da se ti podaci smatraju poslovnom tajnom, a nazočni su dužni ono što tom prilikom saznaju čuvati kao poslovnu tajnu.

Članak 25.

Kao povreda čuvanja poslovne tajne neće se smatrati priopćenje koje osoba upoznata s tajnim podatkom učini u prijavi kaznenog djela, privrednog prijestupa ili prekršaja nadležnom tijelu te ako priopći nadzornom tijelu radi ostvarivanja svojih prava iz radnog odnosa.

Članak 26.

Općim aktom pravne osobe pobliže se određuje način uporabe i čuvanja podataka koji se smatraju poslovnom tajnom te mjere, postupci i druge okolnosti od interesa za čuvanje poslovne tajne.

IX. PROFESIONALNA TAJNA

Članak 27.

Profesionalnu tajnu predstavljaju podaci o osobnom ili obiteljskom životu stranaka koje saznaju svećenici, odvjetnici, zdravstveni i socijalni djelatnici, i druge službene osobe u obavljanju svog poziva.

X. DUŽNOST ČUVANJA TAJNE

Članak 28.

Svatko je dužan čuvati državnu, vojnu, službenu, poslovnu ili profesionalnu tajnu, bez obzira na način saznanja tajnih podataka ili pribavljanja odnosno stjecanja mogućnosti uvida u tajne podatke, a nedvojbeno je da se radi o tajni.

Mjere zaštite kao i postupak za zaštitu tajnih podataka obvezni su za svakog tko takav podatak koristi ili mu postane dostupan.

Obveza čuvanja tajnih podataka traje dok osoba ovlaštena za određivanje tajnosti određenog podatka ne odredi da je prestala potreba za čuvanjem njegove tajnosti, a za službenu i poslovnu tajnu obveza može prestati protekom roka od prestanka obavljanja dužnosti, službe ili zaposlenja osobe kojoj su tajni podaci bili poznati, ako zakonom ili drugim na zakonu utemeljenim propisom nije što drugo određeno i to:

- za podatke koji su utvrđeni službenom tajnom - pet godina od dana prestanka dužnosti, službe ili zaposlenja u tijelu čiji je podatak zaštićen određenim stupnjem tajnosti,

- za podatke koji su utvrđeni poslovnom tajnom - jednu godinu od dana prestanka dužnosti, službe ili zaposlenja u tijelu čiji je podatak zaštićen određenim stupnjem tajnosti.

XI. VIJEĆE ZA PROVJERU

TAJNOSTI

Članak 29.

Vijeće za provjeru tajnosti (u daljnjem tekstu: Vijeće) je savjetodavno tijelo Sabora Republike Hrvatske, koje na zahtjev predstavnika sredstava javnog priopćavanja i po vlastitoj odluci provjerava kod nadležnog tijela državne vlasti ili pravne osobe koja ima javne ovlasti, je li određeni podatak utvrđen državnom, vojnom ili službenom tajnom i da li njegovo objavljivanje znači kršenje odredaba ovoga Zakona.

Članak 30.

Vijeće se sastoji od 7 članova.

Članove Vijeća imenuje Zastupnički dom Sabora Republike Hrvatske, s tim da tri člana imenuje iz sredstava javnog priopćavanja, vodeći računa o zastupljenosti radija, televizije i tiska.

Članak 31.

Članovi Vijeća biraju predsjednika i donose poslovnik o svom radu. Vijeće bira potpredsjednika između članova koje čine predstavnici sredstava javnog priopćavanja.

Članak 32.

Vijeće o pojedinim pitanjima koja se odnose na pitanja iz članka 29. ovoga Zakona izdaje obavijesti.

Obavijesti Vijeća nisu obvezujuće.

Članak 33.

Vijeće može i bez zahtjeva predstavnika sredstava javnog priopćavanja izdavati smjernice o pojedinim pitanjima za koja smatra da su od osobitog državnog interesa.

XII. PRIJELAZNE I ZAKLJUČNE ODREDBE

Članak 34.

Osobe iz članka 13. ovoga Zakona dužne su u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti posebne propise o utvrđivanju stupnja i vrste tajnosti te zaštitnih mjera i postupaka za zaštitu tajnosti podataka iz svoje nadležnosti, odnosno odrediti promjenu postojećeg nazivlja tajni sukladno odredbama ovoga Zakona.

Članak 35.

Do donošenja propisa iz članka 34. ovoga Zakona primjenjuje se Uredba o utvrđivanju mjerila za određivanje tajnih podataka obrane te posebnim i općim postupcima za njihovo čuvanje ("Narodne novine", broj 70/91.).

Članak 36.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".

Klasa: 804-04/96-01/01

Zagreb, 13. prosinca 1996.